

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 81. — ŠTEV. 81.

NEW YORK, TUESDAY, APRIL 7, 1925. — TOREK, 7. APRILA 1925.

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

ALEKSANDER MILLERAND IZVOLJEN V SENAT

Millerand si je pridobil sedež v senatu, kjer se bo boril proti Herriotu, ki je povzročil njegov padec. — Izvolitev glavnega sovražnika ministrskega predsednika pomenja velik udarec za sedanjo vlado. — Senator De Monzie nasprotuje davku na kapital.

Poroča Arno Dosch-Fleuret.

PARIZ, Francija, 6. aprila. — Aleksander Millerand, oster sovražnik režima sedanjega ministrskega predsednika Herriota, je bil izvoljen včeraj v senat, da izpolni prazno mesto departementa Seine. Zmagal je s čisto večino nad štirimi drugimi kandidati.

Millerand bo stopil v senat izključno le z enim programom, da se namreč bori proti vladi Herriota in celemu leviškemu kartelu, ki je izsilil njegovo resignacijo z mesta predsednika francoske republike.

Volitve so pomenjale velik udarec za vlado Herriota, kajti vršile so v trenutku, ko gre vlada skozi svojo najhujšo krizo. Millerand bo prevzel vodstvo pri porazu novega programa, s katerim je mrzlično zaposlen novi finan. minister de Monzie, da ga lahko danes predloži kabinetu in v torek francoski poslanski zbornici.

Program ni še popolnoma določen, kajti Herriot in novi finančni minister ne soglašata popolnoma glede osnovnih točk programa. Herriot se zavzema za davek na kapital, de Monzie pa je proti takemu davku.

Ko je poročevalec Worlda vprašal včeraj de Monzie, če je za davek na kapital, je slednji odgovoril povsem odločno: — Ne.

Ker je senat informiral Herriota, da je proti davku na kapital, je dal de Monzie takoj izraza svojemu mnenju. S tem pa je stavljen Herriot v težavno pozicijo z ozirom na socialiste, ki so že od nekdaj zahtevali davek na kapital.

Herriot je bil včeraj manj kategoričen v prilog davka na kapital. V govoru, katerega je imel v Fontainebleau je rekel, da ne morejo nobeni čudeži rešiti francoskih finan.

— Napraviti moramo gotovo žrtve, — je rekel, — a naš načrt ne bo imel brutalne oblike kot trdijo naši nasprotniki. Temu načrtu skušamo dati obliko, ki bo v soglasju s francoskim značajem. Prosil bom davkoplačevalce, naj privolijo v večji napor.

Da se izogne kroničnemu odporu proti plačevanju davkov v direktni obliki, je naslikal Herriot presenetljivo sliko francoskih finančnih potreb. Izjavil je, da je storil vse, kar je mogel, da uravna proračun, da pa je podedoval breme dolgov, ki znašajo 278 tisoč milijonov frankov notranjih dolgov, neglede na dolgove v Angliji in Ameriki.

— Dežela s takim notranjim dolgom ni več prosta v svoji domači politiki, — je rekel. — Dežela, ki ima tak inozemski dolg, ne da bi prišla do soglasja s svojimi upniki, ni več prosta v svoji inozemski politiki.

Glede inozemskega dolga sta Herriot in de Monzie v soglasju, da ga je treba uravnati, a de Monzie ima bolj prebrisan načrt za to, kajti vojne dolgove naj bi se odplačalo z veliko izdajo bondov na francoske kolonije, temelječih na novih "razvojih".

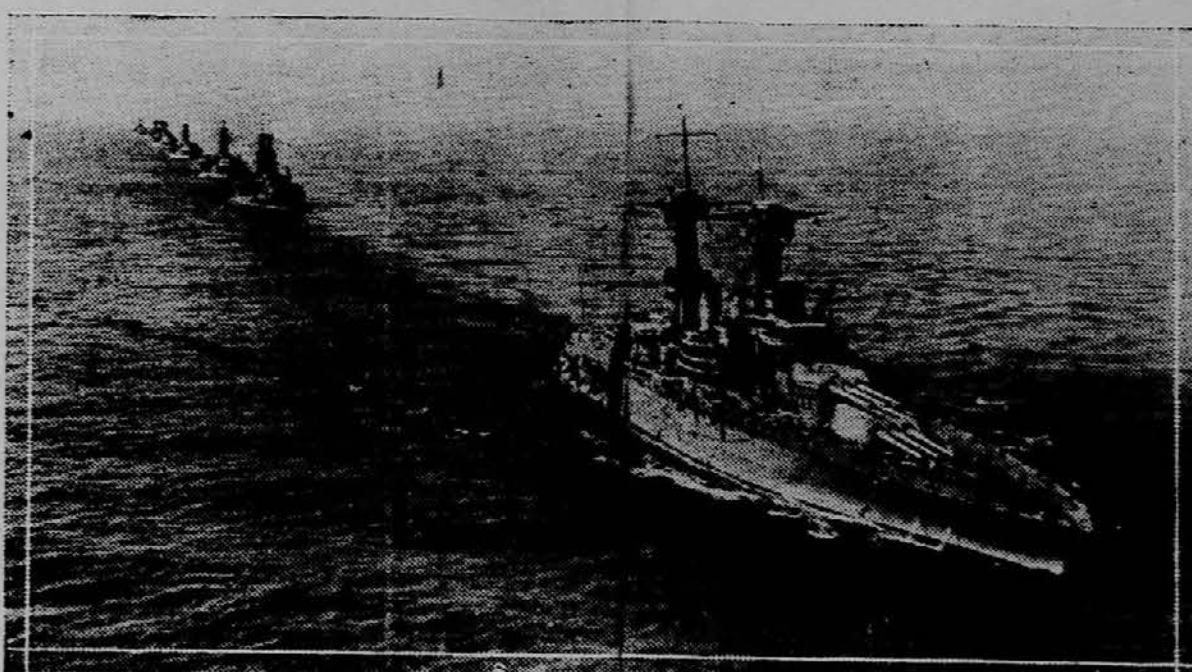
Soglasno s tem načrtom naj bi se Francija lotila teh razvojov ter plačevala francoskim izdelovalcem v papirnatih frankih za stroje, s pomočjo katerih naj bi se razvilo vodne sile v francoskih kolonijah.

Ker ni bilo dozdej še nobenega napada na Monzie-a, vspricho splošnih napadov na vlado Herriota, se domneva, da bo mogoče izključno le on preživel krizo.

Načrt de Monzie-ja, da se reši pretečo finančno krizo, ni bil včeraj zvečer še ugotovljen, vendar pa se domneva, da bo obsegal naslednje točke:

— Dovoljenje za Francosko banko, da izda več

MORNARIŠKE VAJE NA PACIFIKU

Te dni se vrše velike ameriške mornariške vaje v vodstvu Tihega oceana. Slika nam kaže vrsto ladij, katero vidi drednot "California".

Velikanski vihar v Južni Floridi.

Tornado je povzročil številne nezgode v Floridi. — Trije ljudje so bili ubiti in številni ranjeni. — Materijalna škoda je velika.

MIAMI, Fla., 6. aprila. — Tornado v spremstvu treskanja in toče je zadel včeraj popoldne par milj od tukaj ležeči kraj White Bell Diary ter ga porušil. Neki moški, ženska in deček so bili ubiti in 24 nadaljnjih ljudi je dobilo tako težke poškodbe, da so morali poiskati zavetišče v tukajšnjih bolnicah. Materijalna škoda znaša več kot dvesto tisoč dolarjev.

Tornado je pihal v severoiztočni smeri mimo Miami ter dospel petnajst milj od tukaj na odprto morje.

Glasi se, da je porušil tornado še več drugih naselbin in da je bila njegova sila tako velika, da je odnesel razvaline hiš več stotin čevljev v zrak.

Padala je tudi toča.

Ebertova cesta.

BERLIN, Nemčija, 3. aprila. — Berlin je dobil Friderick Ebertovo cesto. Tako je bila imenovana na čast zamrlega prvega predsednika nemške republike. Znana Budapester in Sommer cesta, ki teče na istočni strani Tiergartena, je dobila novo ime vsled sklepa občinskega sveta Veleberlina.

Nova velika nesreča v Nemčiji.

BERLIN, Nemčija, 3. aprila. — Nov, ravnokar dodelan veliki kamnin pri Boehlen, v bližini Lipskega, se je danes nanadno porušil. Enajst ljudi je izgubilo življenje, ker so bili zasuti med razvaline.

tisoč milijonov frankov potom posebne izdaje, temelječe na zanesljivih trgovskih papirjih.

— Povišanje davka na tobak, užigalice, sladkor in gazolin. Ti predmeti predstavljajo najbolj dobičakosne indirektno davke.

— Prodaja državnega monopola na užigalice in tobak, — kljub opoziciji socialistov.

— Neposredno kolektiranje davkov za naslednji dve leti.

To so manj "brutalni" predlogi, katere je imel očitno v mislih Herriot v svojem govoru v Fontainebleau. Ker je senat odločno proti davku na kapital in ker ga socialisti prav tako odločno zahtevajo, sta morala Herriot in de Monzie najti formulo, ki bo sprejemljiva za obe stranki.

Napori odvetnikov v Chapman-zadevi.

HARTFORD, Conn., 6. aprila. — Pretežni del včerajšnjega dne je preživel na smrt obsodeni Gerald Chapman v svoji celici, v Wethersfield jetnišnici z branjem.

Če ne bo odgodena izvršitev smrtne kazni, kot je izjavil njegov glavni zagovornik, ima le še osemdeset dni življenja. Medtem pa se pečejo juristi tukaj in v New Yorku s senzacionalnim slučajem, in številni med njimi dajejo izraza svojemu presenečenju vspricho vloge, katero je igral vozi red New York-New Haven and Hartford železnice v posvetovalnih poročih.

Ta vozi red, ki ni bil predložen kot dokazilni material in ki tudi ni bil poverjen, je bil izročen porotnikom na njih posebno prošnjo, ker so se hoteli informirati glede železniške službe ob uri, ko se je Chapman baje mudil v Brooklynu in torej dosti milj od porotišča umora. Porotniki so prišli do prepričanja, da bi imel Chapman na razpolago le en vlak, ki pride na Grand Central postajo v New Yorku ob osmih in da mu je bilo nemogoče priti v Brooklyn v pet in dvajsetih minutah, če se upošteva prometne razmere v New Yorku.

Številni juristi vidijo v pomembnosti voznega reda, katerega je pripisovala porota toliko važnost, dober vzrok za razveljavljenje obsodbe in smrtne kazni in sicer z izjavo, da ni voznega reda nikak zanesljiv dokazilni material. Upajo vsled tega, da bo dovoljen Chapmanu nov proces.

Varčevanje z dnevno lučjo v Franciji.

PARIZ, Francija, 5. aprila. — Včeraj zvečer je bilo uveljavljeno polatno varčevanje z dnevno svetlobo po vsej Franciji in Belgiji. Vse ure so bile ob enajstih zvečer pomaknjene za eno uro naprej.

Hindenburg dal slovo politiki.

Ime Hindenburga ne bo igralo nobene vloge v naslednjih političnih bojih. — Maršal se ne bo potozal za mesto predsednika nemške republike. — Marx je sedaj oficijelni kandidat republikancev.

BERLIN, Nemčija, 6. aprila. — Maršal von Hindenburg je odločno odklonil vsako kandidacijo za mesto nemškega državnega predsednika. Po objavljenju tega njegovega sklepa je pričakovati, da bo končno imenovan kandidatom dr. Karl Jarres, kot kandidat nacionalistične kombinacije pri volitvah, ki se bodo vršile dne 26. aprila.

BERLIN, Nemčija, 6. aprila. — Nemški naredni odsek je sklenil nominirati dr. Williama Marxa kot predsedniškega kandidata koalicijske, ki obstaja iz socialistov, centurama ter nemških demokratov. Zborovanje demokratov, na katero je prišlo veliko število delegatov iz vseh strani dežele, je sklenilo, da bo stranka pomagala k znači dr. Marxa tekom predsedniških volitev, ki se bodo vršile dne 26. aprila. Dr. Marx ni sicer najmočnejši kandidat, a republikanski voditelji upajo, da bo zmagal s pomočjo kombiniranih sil, kojih zveza sicer ni trajna, a vendar uspešna, vsaj za čas volitev.

BERLIN, Nemčija, 6. aprila. — V petek nanovo imenovani pruski ministrski predsednik, Otto Braun, je sestavil svoj kabinet.

Mussolini v novi vlogi.

RIM, Italija, 5. aprila. — Oficijelno je bilo objavljeno, da je resigniral vojni minister general de Giorgio. Ministrski predsednik Mussolini je začasno prevzel njegovo mesto. Resigniral je tudi vojni podtajnik Clerici.

Mussolini je predložil resignacijo kralju, ki jih je seveda takoj sprejel.

Resignacija sedanjega vojnega ministra je bila posledica dejstva, da ni hotel parlament sprejeti njegovih načrtov, tikajočih se reorganizacije italijanske armade.

Sovjetske bojne ladje.

BERLIN, Nemčija, 2. aprila. — Iz Kiela poročajo, da pričakujejo tam (prihodnjega meseca osem sovjetskih bojnih ladij.

Farmerji in skrčenje tarifa.

Farmerji odločno zahtevajo skrčenje tarifa. — Narodni svet farmerjev je objavil, da je bil tozadevni poziv poslan predsedniku Coolidge-u.

WASHINGTON, D. C., 6. apr. — Benjamin C. Marsh, član narodnega farmerskega sveta, je objavil, da se je njegova organizacija obrnila na predsednika Coolidge-a s prošnjo, da se zmanjša carina na volno, bombaž in kovinske predmete.

— Opmenili smo predsednika, — se glasi v ugotovili, — da so industrijalni baroni, kojih mize se šibe pod težo povečane vrednosti delnic in obveznic, objavili, da mora novi kongres povečati tarifne pristojbine na izdelane predmete, dočim morajo farmerji pobirati drobtinice protekajočih, ki padajo z miz industrijalnih mogotev.

Na kratko rečeno je farmerska zveza informirala predsednika, da ne drže industrijalni mogotev knjig, ki bi kazale njih resnične dobičke.

Zvezna trgovinska komisija je sporočila po zaključku svoje preskave veleklavne, da imajo veliki klavničarji dve vrsti knjig. Mr. Marsh je v svojem poročilu tudi poudarjal, da so napravili izdelovalci volnenega in bombažnega blaga velikanske dobičke s pomočjo visokega tarifa na tako blago.

— Farmerski narodni svet, — se glasi v ugotovili Marsha, — predlaga, naj se uveljavi enakost med poljedelstvom in drugimi industrijami ter skreči sedanje carinske pristojbine na izdelane produkte, soglasno z dejanskimi potrebami.

Prevoznina po teži.

LONDON, Anglija, 6. aprila. — Dobeli ljudje, moški ali ženske, bodo morali plačevati od sedaj naprej višje cene, soglasno z izjavo dr. Hugo Eekenerja, ki je prišel v Ameriko znani zrakovplov ZR-3, sedaj imenovan "Los Angeles". Prevoznina bo računana po teži. Dr. Eekener je rekel, da bo stal vsak funt telesne teže en angleški funt.

Razpravljal je tudi o velikih možnostih zračnega prometa med Evropo in novim svetom.

Sorazmerno manj zločinov v N. Y.

Tako trdi newyorški policijski komisar Enright. — Butlegarji in Kitajci so baje v glavnem odgovorni za povečanje števila umorov.

V ugotovili, katero je izdal včeraj newyorški policijski komisar Enright, se glasi, da se je pričel "val zločinov" v tem mestu umikati, kajti prva četrtina tekočega leta zaznamuje le (1) 2083 slučajev, umorov, napadov in ropov proti 5171 slučajem v prvi četrtini leta 1915.

Nasprotniki administracije sedanjega policijskega komisarja so trdili, da ne pomenja ta primera ničesar, kajti postavbe tikajoče se napadov, so bile v zadnjih par letih izpremenjene tako, da ne spadajo številni slučajji še nadalje v te rubrike.

V poročilu policijskega komisarja se glasi:

— Na temelju predloženih števil smo upravičeni zahtevati zase ves kredit na izreembo, ki se je završila. Po deželi se je povečalo število zločinov, a število zločinov se je zmanjšalo v naši lastni občini.

— Številke so še bolj presenetljive, če se vzame vpoštev narastek prebivalstva za stotine tisočev ter vedno večjo uporabo pištol in avtomobilov.

Zločini, vzporedni z mladostnimi, se množijo z nevrjetno nagljo, — pravi policijski komisar v svojem poročilu. Ureditev teh razmer pa je stvar šole in cerkev, ne pa policije.

Francozi iščejo zlato.

PARIZ, Francija, 5. aprila. — Neka francoska ekspedicijska, kateri načeljuje znani francoski arheolog Abel Chabot, se bo kmalu lotila dela, da dvigne velikansko zalogo zlata, ki je bilo potopljeno pred več kot dva tisoč leti ob obali Tunisa.

Načrti so bili pospešni, ko je neki afriški potapljač našel velik kip, predstavljajoč starodavnega borilca. Učenjaki domnevajo, da je bila figura spodnji okrasek ladje, ki je prevažala zlato.

Domači potapljači si ne upajo prodreti do takih globin in vsled tega je bila sestavljena sedanja ekspedicijska, da reši potopljene zaklade.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$17.30 2000 Din. — \$34.40 5000 Din. — \$85.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 1000 dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpisila na sadnje pošte in izplačilo "Poštne čekovne ure".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 9.40 500 lir \$22.50

300 lir \$13.80 1000 lir \$44.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpisila na sadnje pošte in izplačilo Ljubljanske kreditne banke v Trstu.

Za pošiljke, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vračunati Dinarijem in Litram sedaj ni stalna, manjše so volitve in napredkovane; iz tega razloga nam ni mogoče pošlati stalne cene vnajraj računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poštni dopis v roko.

POŠILJATVE PO BREZJAVNEM PISMU IZVEŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.-

Dinar nam je pošlati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

22 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 6997.

